

Evaluatie Pilot 'Check's (z)in'

Samenvatting

Het volledige verslag is te vinden op:

[palliaweb.nl/netwerk-rotterdam/patz/check-s-\(z\)in](http://palliaweb.nl/netwerk-rotterdam/patz/check-s-(z)in)

Zorg voor zingeving hoort bij goede palliatieve zorg. Toch blijkt het in de praktijk vaak lastig om deze dimensie echt een vaste plek te geven in de samenwerking. Daarom is in Rotterdam een bijzondere pilot uitgevoerd: 'Check's (z)in', een maatwerkprogramma waarmee drie PaTz-groepen ontdekten hoe zij bewuster, vaardiger en met meer plezier kunnen samenwerken rondom zingeving.

Door

Dr. Aliza Damsma Bakker, Lector Zorg en Zingeving, Hogeschool Viaa in nauwe samenwerking met Corine Baar als projectleider KWP Brancheproject HAP, Anne Stael van het Centrum voor Levensvragen Rotterdam & omstreken en Ellen Vink vanuit het Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam & omstreken.

Doel

De pilot onderzocht hoe huisartsen, geestelijk verzorgers en verpleegkundigen samen hun bewustzijn en deskundigheid op het gebied van zingeving kunnen versterken; niet door nog meer theorie, maar door samen te reflecteren, leren en groeien. Daarnaast is onderzocht op welke manier de b-learning Zingeving, ontwikkeld door de VIAA Hogeschool, een zinvolle aanvulling kan zijn.

Procesbeschrijving – hoe de pilot werd uitgevoerd

De pilot bestond uit drie opeenvolgende leerstappen, waarin reflectie, samenwerking en maatwerk centraal stonden:

1. Digitale start – de e-(z)inventarisatie
Iedere deelnemer vulde vooraf een korte online vragenlijst in. Deze hielp om zicht te krijgen op de eigen bekwaamheid in het herkennen en bespreken van zingevingsvragen. De resultaten vormden het vertrekpunt voor het groepsgesprek.

2. Gezamenlijke verdieping – het PaTz-groepsgesprek

Tijdens een leerbijeenkomst onder begeleiding van een coach bespraken de PaTz-groepleden wat hen opviel. De coach werkte met een ‘Appreciative Inquiry’-aanpak: samen kijken naar wat goed gaat, waar energie zit, en waar de groep verder in wil groeien. Dit groepsgesprek was meteen een krachtig leermoment op zichzelf. Ook werden de groepen geïnformeerd over inhoud en opbouw van de b-learning Zingeving en wat die hen zou kunnen bieden.

3. Aan de slag – vervolg en borging

Met de coach kozen de groepen passende thema's uit de b-learning Zingeving en maakten afspraken om zingeving blijvend onderdeel te maken van hun overleg. Bijvoorbeeld door jaarlijks te reflecteren of door het thema standaard mee te nemen in de bespreking van casuïstiek.

Wat leverde het op?

De deelnemers ervoeren vooral meer bewustwording: zingeving kreeg letterlijk een plek aan tafel. Huisartsen gaven aan dat het invullen van Check's (z)in “de neus op de feiten drukte” en hielp om beter te zien hoe verschillend collega's soms denken over dit thema. De geestelijk verzorgers werden gezien als onmisbare specialisten en verbinders, al verschilt hun rol nog per groep.

Belangrijkste inzichten

- De Check's (z)in maakt zichtbaar waar de [PaTz-groepen](#) staan ten aanzien van aandacht voor zingeving en helpt ontwikkelpunten te benoemen.
- De leerbijeenkomst is zélf al een effectieve leerinterventie.
- Een interactieve, coachende stijl werkt beter dan zenden.
- De rol van de geestelijk verzorger als ‘aandachtsvelder’ is cruciaal en verdient structurele borging.
- Jaarlijks reflecteren binnen de PaTz-groep houdt zingeving levend en concreet.

Aanbevelingen

- Maak Check's (z)in beschikbaar voor alle PaTz-groepen binnen het NPZR&o en wellicht in heel Nederland.
- Zet zingeving structureel op de agenda van ieder MDO.
- Gebruik de [PaTz-portal](#) om aandacht te geven aan de existentiële dimensie in dossiers.
- Geef de geestelijk verzorger een vaste rol als aandachtsfunctionaris en initiator van het gesprek over zingevingsvragen.
- Bouw door op de 4T's: Toetsing, Training, Timing en Techniek om kwaliteit te blijven stimuleren.

Conclusie

Deze pilot laat zien dat zingeving geen extraatje is, maar een essentiële pijler van palliatieve zorg. Wanneer huisartsen, verpleegkundigen en geestelijk verzorgers samen leren luisteren, reflecteren en verbinden, ontstaat ook ruimte voor de diepste vragen van patiënten én van henzelf.

“Het is niet dat we iets nieuws leerden, maar we werden herinnerd aan wat echt belangrijk is – en dat maakt verschil.”

